

VEDIAU

Numèro 46 · Abriu 2024 · www.unitatdaran.org

**MIGUEL ALMANSA FILLOY, CANDIDAT D'UNITAT D'ARAN
ENES ELECCIONS TATH PARLAMENT DE CATALUNYA
NUM 5 PER LLEIDA, PIRENÈU E ARAN PETH PSC**

Editoriau p. 3	Les p. 16 - 17
Conselh Generau d'Aran p. 4 - 8	Vilamòs p. 18
Patrimòni p. 4 - 5	Es Bòrdes p. 18
Darrères notícies p. 6 - 7	Bossòst p. 19
Salut e Benèster p. 8	
Era opinion p. 9	
Naut Aran, un tursimo sin rumbo	Cornèrs de casa p. 20
Naut Aran p. 10 - 11	Madrid p. 21
Coneish a p. 12	Deputacion de Lleida p. 22 - 23
Era entrevista p. 13	Er article p. 24
Miguel Almansa Filloy	45 ans d'ajuntaments democratics
Vielha e Mijaran p. 14 - 15	

Editoriau

Ua naua edicion de "Vediau" ve era lum entà dar a conéisher a tota era ciutadania d'Aran eth trabalh qu'Unitat d'Aran amie a tèrme autan enes institucions coma ena sua gestion coma partit.

En aguesta ocasion presentam ua naua seccion, "Cornèrs de casa", ena que volem tanben apropar era cultura, lengua e istòria deth país a totes es persones d'Aran. Ua seccion ena que i poderatz trapar passatèmps en aranés, condes bracs, legendes, arrepervèris, curiositats istoriques... entà ajudar a que se coneishen e, per tant, non se desbremen.

Coma sabetz, un des objectius politics d'Unitat d'Aran a estat tostemp era preservacion dera nòsta lengua e cultura pròpies, coma èish vertebrador e coesionador dera societat e coma element que garantize eth nòste autogovèrn. Totun, aguest prètzhet a estat tostemp restacat a trabalhar entà qu'era ciutadania aranesa compde damb toti aqueri servicis de besonh entà desvolopar-se en Aran: era sanitat, era viuenda, eth trabalh, eth desvolopament territorial e tot aquerò, a traues dera consolidacion deth nòste autogovèrn.

Cèrtaments, era Val d'Aran de 2024 a pòc a veir damb aquera Val des ans ueitanta, a on tot ère per hèr e a on es prumèrs compassi dera democràcia tot just començauen a auançar. Uns prumèrs passi des qu'enguan ne celebren es 45 ans. Mès, non ei mens vertat tanben que, tot e eth pas deth temps, es òmes e hemnes d'Unitat d'Aran seguim damb eth madeish compromís qu'es que comencèren a bastir eth país qu'aué coneishem. Un compromís qu'ei mès de besonh que jamès entà hèr front as rèptes qu'auem per dauant coma societat, entà poder garantir eth futur de totes persones que viuen en nòste país. E tad aquerò ei indispensable compdar damb complicitats e supòrts dehòra d'Aran, en totes aqueres administracions qu'an tanben era capacitat de decidir sus eth nòste dia a dia e sus eth nòste futur.

Aguesta premisa, que malerosaments d'autoi entenen coma inutila e coma ua desleiatat ath país, entà Unitat d'Aran represente totauments çò de contrari e ei clau entà garantir qu'es aranesi e araneses, agen neishut a on agen neishut, poguen desvolopar eth sòn projècte de vida en aguest territòri. Ei per açò que mos sentem fòrça satisfèts e orgullosos de totes es oportunitats, supòrt e recorsi qu'es nòsti representants enes institucions der Estat e dera deputacion de Lleida an arrenhut entà Aran pendent aguest temps e que poderatz tornar a comprobar en aguestes planes.

E atau, demoram tanben qu'eth pròplèu dia 12 de mai poscam díder qu'era Val d'Aran compde damb representacion en Parlament de Catalunya, dera man de Miguel Almansa Filloy, entà seguir treballant per ua Val d'Aran mès fòrta, mès coesionada e damb oportunitats entà toti. Aqueth qu'ei e serà tostemp eth nòste prètzhet.

**Connècta damb
Unitat d'Aran**

<https://unitatdaran.org>

UNITAT
D'ARAN | UA

Maria Vergés Pérez
Secretària Generau d'Unitat d'Aran
e Sindica d'Aran

Impulsamos el modelo social y sanitario centrado en las personas

La **atención a las personas** es el pilar básico de las políticas de UA y, por ello, las acciones de la máxima institución aranesa en el ámbito sanitario y social se centran en **mejorar la calidad asistencial de sus servicios**.

El sistema sanitario y social, impulsado por el gobierno de UA en el Conselh Generau d'Aran, se centra en **brindar una respuesta unitaria ante las necesidades de las personas**, un **sistema integrado de bienestar y salud** que sitúa a las personas en el centro de las acciones y las políticas.

La **descentralización territorial, funcional y de autonomía organizativa** en la atención a las personas de la que dispone el Valle de Aran, permite brindar oportunidades únicas para la **aplicación de la innovación y la tecnología** y situar nuestro territorio como entorno ideal y referencial para el **desarrollo de proyectos pioneros**.

Reforcem l'atenció en salut mental

El govern d'Unitat d'Aran a la màxima institució aranesa impulsa el **primer Pla d'Acció per a l'atenció de la salut mental i les addiccions** a la Val d'Aran.

Aquest Pla fa incís en les **accions de prevenció de les addiccions i del suïcidi**, i la **promoció de la salut mental** perinatal i de la salut emocional, a través d'accions dirigides a la **població amb major situació de vulnerabilitat** com poden ser joves, dones en etapa perinatal o en situació de violència masclista, persones amb una situació social i econòmica desfavorable, infància i gent gran

Entre les primeres accions desenvolupades, **s'ha reforçat l'equip de professionals d'atenció a la salut mental** als Serveis Assistencials Integrats de la Val d'Aran amb una nova infermera, una treballadora social y un terapeuta ocupacional.

Creamos un espacio comunitario de atención especializada y aprendizaje colectivo

El gobierno de Unitat d'Aran en el Conselh Generau d'Aran ha desarrollado un nuevo recurso, anónimo y confidencial, que brinda **asesoramiento e información a las familias** sobre temas muy diversos que puedan ser de su interés, como salud mental, educación sexual, nutrición, educación de los hijos e hijas en distintas etapas de su desarrollo, etc.

Este **espacio de atención a la infancia, juventud y a sus familias** se lleva a cabo cada martes y miércoles en la calle Pomaròla

12 de Vielha y supone una iniciativa en la que **profesionales especializados** proporcionan información y respuestas útiles a las personas que lo necesiten.

Nou programa d'activitat física i terapèutica per a gent gran

El govern d'UA al Conselh Generau d'Aran ofereix el **programa "Mou-te amb cap" (Botja-te damb cap)** a les persones de **més de 65 anys** de la Val d'Aran.

Aquesta iniciativa, dirigida per professionals de la salut, **combina activitat física i debat general** i es du a terme a Vielha i a Les, i respon també a l'objectiu d'Unitat d'Aran de desenvolupar accions que ajudin a **millorar la qualitat de vida de les persones del territori**.

Afrontam era solitud non desirada entre es persones granes

Era **atencion as collectius més vulnerables** ei ua qüestion clau entà UA. Ei per aguest motiu que, dera maxima institucion aranesa ençà, auem iniciat eth **projecte "Ligams"** entà intervier e sensibilizar sus eth fenomèn creishent dera solitud non desirada enes persones granes.

Entà Unitat d'Aran ei fonamentau **méter as persones en centre** des politiques e damb aguest projecte se vò arténher **hèr front a ua problematica qu'afècte a un sector vulnerable dera societat aranesa**, en tot dar forma a ua comunitat més integradora e que fomenta eth suenh mutuau.

Aguest projecte s'iniciarà en municipi de Les coma pròva pilòt e dempús se harà extensiu a tot eth territòri de forma progressiva.

Busquem solucions a la problemàtica de l'habitatge

Per a Unitat d'Aran trobar solucions a la greu situació de manca d'habitatge a la Val d'Aran és una qüestió clau. És per això que, des del govern d'Aran, s'ha sol·licitat al Ministeri d'Habitatge i Agenda Urbana que la normativa estatal pugui contemplar les zones turístiques dins dels criteris per a declarar un territori com tensionat en matèria d'habitatge i poder així aplicar mesures que millorin la situació.

D'altra banda, el govern de UA al Conselh Generau d'Aran va acordar l'any passat amb la Generalitat de Catalunya la creació d'una Taula d'Habitatge per a abordar la problemàtica i va sol·licitar, així mateix, el traspàs competencial que en aquest àmbit preveu la Llei d'Aran per a comptar amb els instruments i recursos necessaris per poder revertir la situació. No obstant, a dia d'avui, la Generalitat encara no ha donat resposta a aquesta demana.

A l'espera de rebre resposta, el govern aranès continua treballant en el seu Pla d'Habitatge, amb el que busca poder impulsar accions a curt termini per millorar aquesta greu problemàtica que afecta a la població aranesa.

UA aprueba un presupuesto centrado en el desarrollo territorial

El gobierno de Unitat d'Aran en la máxima institución aranesa ha aprobado el presupuesto de la institución para 2024, de 42.000.000 €. Siguiendo con su plan de gobierno, ha planteado unos presupuestos que permitan llevar a cabo en este año una importante inversión en la atención a las personas y el desarrollo del territorio.

Entre las inversiones previstas, hay que destacar la remodelación de la cocina del Hospital Val d'Aran, con un importe de 485.000 €, la renovación del equipamiento tecnológico del hospital por valor de 270.000 € o la fuerte apuesta por inversiones en equipamientos como Castèth Leon (160.000 €), el museográfico del Museo del Tiempo (145.000 €) o el Centro de Interpretación de las fiestas del Fuego (120.000 €).

Se incrementan también las ayudas al ganado no retornado en un 250 % (50.000 €), se mejoran los convenios con las asociaciones agropecuarias y, entre otras inversiones, se destinarán 72.000 € a la mejora y adecuación del edificio de obras públicas.

No obstante, dada la falta de presupuestos para 2024 en la Generalitat de Catalunya, este presupuesto del Conselh Generau d'Aran se verá condicionado a la dotación que reciba del gobierno catalán.

Impulsam era Comission Forestau dera Val d'Aran

Dempús de dus ans de treball, eth govèrn d'UA ena maxima institucion aranesa, amassa damb era majoritat d'ajuntaments e EMD deth territòri, a constituït dejà era Comission Forestau.

Aguesta Comission ei er òrgan a trauès deth quau se desvoloparà era estrategia forestau dera Val d'Aran, basada en un profitament sostenible des recorsi que permete, d'un costat, suenhar es montanhes e bòsqi aranesi tà sajar d'esvitar es huecs de sisau generacion e, d'un aute costat, apostar pera bioeconomia, era diversificacion economica e es energies renauibles.

Aran recibe 3'1M€ del Estado para el impulso de la bioeconomía y la transición energética

Por un lado, el Conselh Generau d'Aran ha conseguido una ayuda de 1'2 M € de la Fundación Biodiversidad, del Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico, para el proyecto de gestión forestal que la máxima institución lleva a cabo junto con una buena parte de los ayuntamientos araneses que tiene como objetivo conseguir un aprovechamiento sostenible de nuestros recursos naturales y que permita afrontar los fuegos de sexta generación

Así mismo, se ha conseguido una segunda ayuda de la Fundación Biodiversidad de 1'9 M € para implementar un rebaño comunitario en el municipio de Vilamòs para recuperar el paisaje tradicional y limpiar los entornos del pueblo, evitando así la propagación de posibles fuegos

El gobierno de UA en el Conselh sigue trabajando con el Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico en varios proyectos, como el impulso de la bioeconomía y la transición energética, o la mejora del antiguo edificio de obras públicas del centro de Vielha, que el Estado ha cedido al Conselh tras muchos años en desuso, para que pueda acoger un espacio de coworking y de dinamización de la actividad económica y empresarial, vinculado al HUB de innovación HèPic.

Reclamem a la Generalitat el traspàs efectiu de les competències d'esports i turisme

El govern d'UA al Conselh Generau d'Aran ha constituït ja amb la Generalitat de Catalunya la Comissió d'estudi per al traspàs en matèria d'esports després que, a l'última Comissió Bilateral, aconseguís el compromís de l'executiu català per al traspàs d'aquesta competència.

Fins ara, l'Aran no havia iniciat els treballs per a desplegar el que la Llei de Règim Especial mandata en matèria d'esports i, per tant, no han existit els recursos ni competències necessàries per a desenvolupar polítiques i accions que ens permetin gestionar un departament de tanta importància.

D'una altra banda, UA des de la màxima institució aranesa continua reclamant la necessitat d'actualitzar l'àmbit competencial en matèria de turisme, que ve definit a la Llei d'Aran i que no s'ha revisat des de 1997.

UA apròve era licitacion deth nau modèl de remassada de residus

Eth govèrn d'UA ena maxima institucion aranesa auance ena implementacion deth nau modèl de remassada de residus, en que pòrte treballant dus ans, entà poder adoptar un servici dimensionat ara generacion de residus actuau e qu'age en compde era realitat deth territòri.

Dejà s'a licitat eth contracte que compagnarà era remassada pòrta a pòrta damb es ièrles barrades as que se poderà accedir damb era identificacion des usatgèrs e usatgères, e qu'a coma objectiu garantir ua adequada separacion des fraccions entà minimizar er impacte ambientau e obtier ua maxima eficiència economica.

Protegim eth patrimòni aranés

Pendent es darrèri mes, eth govèrn d'UA a amiat a tèrme diuèrses actuacions damb er objectiu de preservar eth patrimòni istoric e culturau dera Val d'Aran.

Castèth de Les: eth govèrn d'Aran e er Ajuntament de Les posson un projècte de metuda en valor deth Castèth de Pijauèrt en Les, en tot impulsar aguest element istoric e somar un nau atractiu toristic en municipi.

Castèth-Leon: hè dejà uns ans qu'es govèrns d'UA en Conselh Generau d'Aran e en Ajuntament d'Es Bòrdes impulsèn un projècte de revalorizacion deth Castèth Leon, en tot sajar de recuperar un espaci istoric de grana importància entath territòri a trauès d'un projècte divulgatiu que meterà en valor aguest endret e que serà prèst aguest 2024.

Campanes de Vilamòs: Unitat d'Aran en Conselh Generau d'Aran a restaurat es dues campanes deth campanau de Vilamòs, datades des ans 1886 e 1841, qu'auien de besonh ua intervencion urgenta pr'amor deth mau estat en que se trapauen. Era intervencion siguec realizada per ua empresa especializada e es campanes ja tornen a èster installades.

Glèisa de Sant Joan Baptista de Les: es equips de govèrn d'UA ena maxima institucion aranesa e en Ajuntament de Les an amiat a tèrme ua sèrie de trabalhs de conservacion en aguesta glèisa, restaurant es cornisses superiors, pintant era nau centrau en tot dignificar aguest actiu patrimoniau e arquitectonic deth municipi.

Campanau de Bagergue: era EMD de Bagergue, en collaboracion damb d'aites administracions, a amiat a tèrme era reforma deth campanau dera glèisa de Sant Fèlix de Bagergue, en tot aportar un valor hijut as persones que visiten aguest equipament e facilitar ues vistes uniques dera Val der Unhòla.

Glèisa de Sant Joan d'Arties: eth govèrn d'UA en Conselh Generau auance en projècte d'adequacion coma equipament museografic d'aguesta glèisa, en tot adaptar era planta baisha coma espaci entà exposicions temporaus e bastir dus humeraus entà exposicions permanentes, atau coma hèr er espaci accessible e segur entàs visitants.

Proteccion deth patrimòni: en tot contunhar balhant proteccion as elements patrimoniaus deth territòri peth sòn valor istoric e culturau, eth govèrn d'Aran a catalogat coma Bens Culturals d'Interès Locau (BCIL) es capèles de Sant Blas e era Mair de Diu dera Pietat de Les, des glèises de Santa Maria de Cap d'Aran de Tredòs, Sant Andreu de Salardú, Santa Eulària d'Unha e Sant Joan de Les, e es bens mòbles associadi ar Ecomusèu Çò de Joanchiquet de Vilamòs.

Era opinion

Naut Aran, un municipio sin rumbo

Marc Tarrau Leja

Còsso portavotz d'Unitat d'Aran e cap dera oposicion en Ajuntament de Naut Aran

Gobernar no ha sido nunca una tarea fácil, aunque pueda parecer lo contrario. Dirigir un país, una comunidad, un municipio requiere de muchos elementos: capacidad, ideas, recursos, y seguramente algo de suerte. Pero, por encima de todo, es necesario tener un proyecto claro que tenga como objetivo mejorar la vida de las personas. Y este parece que no es el caso del gobierno de Convergencia en Naut Aran viendo la andadura llena de contradicciones en la promoción turística de nuestro municipio que lleva a cabo.

Por un lado, ha puesto en marcha una campaña para promocionar de forma conjunta Calella de Palafrugell y Naut Aran a través de la marca "Pueblos con encanto", de la que Arties, muy mercedamente, forma parte. Sin embargo, nos llevamos una sorpresa cuando encontramos en las redes sociales del Ayuntamiento de Naut Aran una publicación de promoción a través del sello "Pueblos con encanto" bajo el eslogan: Si esquías en Baqueira, ¡tienes que bañarte en Calella de Palafrugell!

En el pasado Pleno del mes de marzo, desde Unitat d'Aran defendimos que esta promoción no tenía ningún sentido, pues consideramos que se estaba incentivando a las personas que nos visitan en invierno a no hacerlo también otras temporadas, dando por válida la ya de por sí marcada estacionalidad de nuestro municipio. Aunque lo más grave ha sido que, la Agencia Catalana de Turismo (ACT) ha desautorizado esta publicación, alegando que el organismo desconocía la línea que seguía y que su directiva era promocionar los pueblos con encanto, en este caso, Arties. Por lo que el consistorio se vio obligado a retractarse y modificar el post de esta promoción para adaptarse a los criterios de la ACT.

Por otro lado, el Ayuntamiento de Naut Aran ha iniciado un tour de viajes promocionales por Berlín, Barcelona y Ourense entre

otro, de la mano de la asociación "Viles Termals", dedicada a potenciar turísticamente las aguas termales de los municipios asociados. Sin embargo, resulta sorprendente que Naut Aran promocione así sus aguas termales cuando las instalaciones de Tredòs están cerradas y las de Arties tan sólo permanecen abiertas durante el verano.

Todo ello demuestra un sinfín de contradicciones y de una nula estrategia en materia de promoción turística por parte del gobierno de Nau Aran. ¿Cómo se puede promocionar el uso y disfrute de las aguas termales de Arties si, por otro lado, invitamos a los visitantes a bañarse en Calella de Palafrugell durante la única temporada en la que estas instalaciones termales abren?

Siguiendo esta "línea de trabajo", el gobierno de Convergencia en Naut Aran, anunciaba en Madrid, en el marco de la Feria Internacional de Turismo (FITUR) la inversión prevista por parte del Estado en el Parador de Arties, cuando este compromiso ya se había asumido hacía tiempo y así se reflejaba en los presupuestos generales. Aunque lo más destacado del paso de la delegación del Ayuntamiento de Naut Aran por FITUR fue que ninguno de sus representantes apareció en el acto de la asociación Pueblos más Bonitos de España, una asociación de la que forman parte tres pueblos del municipio: Bagergue, Arties y Garòs. Casualmente, sólo los representantes de UA en Bagergue participaron.

La promoción turística del municipio precisa de una organización y una planificación clara y concisa, así como una visión de futuro a largo plazo que, honestamente, creemos que el actual equipo de gobierno del Ayuntamiento de Naut Aran no posee, desvinculándose también del trabajo del Conselh Generau d'Aran a través de Torisme Val d'Aran, proyectando una imagen que para nada beneficia al municipio y a sus vecinos.

Obertura del camp de futbol de Naut Aran a la ciutadania

El grup de UA a l'oposició va presentar a l'Ajuntament de Naut Aran la proposta que el camp de futbol de Garòs s'**obri als veïns i veïnes de Naut Aran i a les escoles de futbol de la Val d'Aran**, i que el puguin fer servir de manera gratuïta.

Creiem que la pràctica esportiva és vital per afavorir la cohesió de la societat, així com per promoure la vida saludable entre la població, i **és necessari que els equipaments municipals esportius estiguin a disposició de la ciutadania**.

UA consigue ampliar la bonificación del IBI en Naut Aran para 2024

El Ayuntamiento de Naut Aran aprobó en su pleno de marzo la **bonificación del IBI de las viviendas habituales** para el 2024, ante la subida del 20% realizada por el gobierno de Convergència Aranesa.

Desde Unitat d'Aran propusimos al consistorio la ampliación de esta bonificación no solo a la vivienda habitual de los vecinos y vecinas, sino **también a aquellos bienes inmuebles que no tienen un rendimiento económico**, como huertos o bordas, por ejemplo, de las personas empadronadas.

EMD D'UNHA E EMD DE BAGERGUE

L'EMD d'Unha treballa en la millora del seu espai urbà

Unitat d'Aran a l'EMD d'Unha ha treballat durant aquests mesos en la millora de l'espai públic del poble, amb actuacions com la correcta senyalització de les zones d'aparcament o la millora de la pavimentació del mobiliari urbà del parc, entre d'altres.

Finançament des òbres deth Carrèr Santa Eulàlia

Unitat d'Aran ena EMD de Unha, dempús d'auer rebut ara es sòs provenents dera subvencion concedida per part dera Generalitat de Catalunya entàs treballs de calefactat deth carrèr Santa Eulàlia, torne era quantitat qu'èr Ajuntament de Naut Aran auie auançat entà poder amiar a tèrme aquestes òbres er an passat.

Atau, era equipa d'UA complís damb leiautat institucionau as sòns compromisi economics e manten sanejadi es sòns compdes.

Mejoras en la sala social de Unha

El equipo de gobierno de UA en Unha trabaja en el proyecto y la licitación de la ampliación de la planta alta de la Sala Social con el objetivo de dotar al pueblo de Unha de una sala más adecuada para la realización de actividades con una mejora de la funcionalidad del espacio y de la eficiencia energética del equipamiento.

Noves activitats socials: el Taro a Unha

El govern de UA a l'EMD d'Unha té com a objectiu cohesionar el poble a través d'activitats lúdiques i socials. En aquest cas, els veïns i veïnes del poble van plantar el passat mes de novembre un Taro, amb l'objectiu de cremar-lo tots plegats la nit de Sant Joan.

Nou espai recreatiu per a veïns i visitants

El govern de UA a Bagergue ha reprès els treballs, iniciats abans de l'hivern, de construcció del mirador de Bagergue, per convertir-lo en un nou espai de goig per a veïns i visitants, amb un petit parc dotat amb mobiliari urbà que posi en valor la imatge del poble.

Melhoram es servicis basics en Bagergue

UA ena EMD de Bagergue continue realizant meliores en assaniment entara separacion d'aigües grises e pluviaus damb er objectiu d'arténher qu'era ACA pogue connectar es aigües residuaus ara depuradora generau de Naut Aran, en Garòs.

D'un aute costat, gràcies ara ajuda dera Deputacion de Lhèida, continuam tanben damb eth cambi der enlumenat public entà arténher èster mès eficients en consum energetic.

La EMD de Bagergue adjudica la ampliación de la Travesía Plan de Beret

El gobierno de UA en la EMD de Bagergue ha adjudicado ya esta obra, que consiste en la ampliación de la vía, pasando de los actuales 3,5m a los 6m de calzada, mejorando así la seguridad de los espacios públicos. Está también prevista la creación de un paso de peatones y la instalación de dos badenes para regular la velocidad de los vehículos.

La obra, que está previsto que comience a lo largo del mes de abril, tiene un importe de 133.276€ y está subvencionada por el PUOSC de la Generalitat y el Ayuntamiento de Naut Aran

EMD DE TREDÒS

Exigim transparència a l'EMD de Tredòs

El grup de UA a Tredòs ha sol·licitat de manera reiterada a Convergència Aranesa una relació de cost real de la reforma del nou Centre Cívic del poble, sense que s'hagi donat resposta per part de l'EMD.

La informació proporcionada no conclou el cost real de tota l'execució al voltant d'aquesta obra, i per això el grup d'UA ha demanat que es detallí el que ha costat realment el Centre Cívic de Tredòs, no només l'edifici, sinó les instal·lacions d'equipaments, murs de protecció exteriors per aguantar el talús de la muntanya i tot el que s'ha derivat d'aquesta obra. Per les estimacions realitzades, es podria aproximar a 1 milió d'euros.

La gestió dels recursos públics exigeix complir amb els requisits de transparència, i UA continuarà reclamant la informació verídica de les despeses de l'EMD.

UA alerte dera deficiente gestion en Tredòs

Eth grop d'Unitat d'Aran ena EMD de Tredòs alèrte dera mala gestion deth govern de Convergència Aranesa ena pedania. Era adjudicacion deth servici de neteja de nhèu ei un des casi mès flagrants d'aguèsta mala gestion. Es condicions entara sua adjudicacion, provoquèren que demorèsse desèrta era licitacion pes infracondicions economicas aufertades, en tot deishar sense servici as vesins e vesies pendent es prumèri dies dera tempsada d'esquí.

Eth servici de neteja de nhèu resultèt èster pòc efectiu, en tot deishar oraris sense corbir, e hènt qu'era brigada de Naut Aran, qu'abituauments se'n encuede dera neteja de Salardú, auesse de deishar es sues foncions entà corbir es deficiències deth servici en Tredòs.

Ua auta mòstra dera contunhada mala gestion, hè referéncia ara execucion des òbres der enlumenat en camin reiau de Tredòs. Era installacion der enlumenat en camin reiau, constate era non coordinacion entre era òbra civiu e eth trabalh d'enlumenat. Eth govern dera EMD a aut de tornar a apraiar lèu totes es bases d'aguèsti punts de lum entà garantir era sua estabilizacion, hèt que pòt incrementar sustanciauments eth cost d'aguèsta òbra.

EMD D'ARTIES E GARÒS

Reparación de la capilla de la Iglesia de Garòs

El gobierno de UA en el Conselh Generau d'Aran ha realizado un trabajo de urgencia de reparación de los muros y la cubierta de la capilla de la iglesia de Sant Julian de Garòs, con un coste de casi 10.500€.

El motivo de la urgencia en este trabajo se debía a que esta capilla guarda los bienes muebles de mayor valor artístico de la iglesia y presentaba diversas grietas y agujeros en el muro que provocaban filtraciones de agua.

CONEISH A Miguel Almansa Filloy

Numèro 5 per Lleida, Pirenèu e Aran

Sò Miguel Almansa, neishut en Bossòst e è 26 ans.

Graduat en Administracion e Direccion d'Enterpreses e damb estudis de pòstgrad en finances.

Actuaments trabalhi en sector bancari, damb experiéncia prèvia en consultoria e auditoria financèra.

De ben petit m'a interessat fòrça era politica, pensi qu'es joeni auem d'implicar-mos fòrça mès e lutar pes drets des aranesi e araneses, atau coma m'ensenhèc eth mèn pair-sénher.

Ua des mies passions ei era organizacion e gestion d'actes sociaus e culturaus, pròva d'aquerò ei era mia participacion en diferenti actes organizadi en territòri.

Era gent d'Aran a de besonh un govèrn que place as personas en centre, ei per aquerò qu'ei un orgulh tà jo forma part d'aguesta candidatura.

Era entrevista

Miguel Almansa Filloy

Miguel ei un joen aranés de 26 ans, graduat en Economiques e damb un màster en Direccion Financèra. Actuauments trabalhe en una enterpresa IBEX deth sector financèr. Aimant dera Val d'Aran e deth sòn pòble, Bossòst. Cerque era forma de combinar tostemp eth sòn trabalh en Barcelona damb èster ena Val.

Maugrat dera tua joenessa, ja pòrtes un temps ena politica activa. Qué te hec a creir en projècte d'UA ?

Ei vertat, era mia prumèra campanha electorau siguec en 2015, la rebrembi fòrça. Era illusion e bona energia que trapè me sorprenec molt positivaments. Era clau d'Unitat d' Aran son es sòns militants e afiliats, ath cap e ara fin te trapes fòrça comòde saiant de bastir un milhor país damb gent que pòs considerar familha o amics.

Mès era mia coneishença de UA ven de luenh, en casa nòsta era politica aranesa tostemp era tèma de discusion o convèrsa, dera man deth men pair-sénher Miguel Almansa Calzado, rapidaments me n'encuedè dera importància qu'a préner part activa dera politica deth territòri. "Yayo" a estat un referent, er exemple d'un aranés que de forma umila e desinteressada a trebalhat de valent en tot deféner es interèssi d'Aran, en ua epòca fòrça complicada.

Enquiath moment non as ocupat cap cargue public, mès, as agut bèra experiéncia propeèa damb era gestion publica?

Òc ei vertat qu'enquia dia d'aué non è agut cap cargue public, òc qu'è format part enes listes municipaus mès d'ua forma mès segondària. Totun, è auut era sòrt de participar en diuersi projèctes que m'an permetut compréner coma foncione era administracion publica. Per exemple, pendent 8 ans è amiat tà deuant era organizacion e gestion de hèstes e actes culturaus en Bossòst, a on è pogut trebalhar de forma conjunta damb er equip de govèrn e es trebalhadors der ajuntament.

Era militància d'Unitat d'Aran t'a escuelhut coma representant enes listes deth PSC. Qué t'a impulsat a acceptar aquest rèpte?

Quan se me proposèc era oportunitat de poder anar en listes deth PSC tath Parlament non ac pensè ne un segon, pr'amor que creigui qu'ei aprenedissatge personau, mès sustot, qu'ei ua opcion reau e factibla de qu'era Val d'Aran pogue auer representacion en Parlament. E açò sonque ei factible en ua candidatura, era deth PSC.

Voi tanben arregraïr a UA era confiança entà representar ath coma numèro 5 enes listes deth PSC per Lleida, Pirinèu e Aran. Tà jo ei tot un orgulh.

Es pròplèu eleccions en Catalunya mercaràn de segur eth futur des aranesi e araneses. Quina ei era prepausa que hè eth PSC entà Aran?

Pensi que i a tres èishi fonamentaus, que son:

- Era consolidacion der autogovèrn d'Aran: Complir d'un viatge damb era Lei d' Aran, obtier un sistèma de finançament just e acabar damb eth traspàs des competéncias ara maxima institucion aranesa. Dera madeisha forma ei important suenhar era lengua e dotar as institucions de recorsi entà arturar eth descens der emplec sociau der aranés
- Inversions e infrastructures: Impulsar actuacions damb urgéncia enta millorar era carretèra C28 (saturada en fòrça ocasions), bastir un centre culturau referent en Vielha e finalizar es trabalhs de remodelacion der Espitau Val d'Aran.
- Abitatge digne: Cau solucionar era grèu problematica dera viuenda en Aran, e tad aquerò cau qu'era Generalitat s'implique en marc des sues competéncias e tanben que balhe eth supòrt de besonh ath Conselh Generau d'Aran tà que pogue hèr politiques d'abitatge resolutives.

Unitat d'Aran avança con su Plan de Mejora Urbana en Vielha

El equipo de gobierno de UA en el Ayuntamiento de Vielha e Mijaran ha iniciado ya las obras del Plan de Mejora Urbana 2.2 en la zona de Còto Março de Vielha, una intervención con la que se permitirá abrir nuevas calles en el centro y crear 48 plazas de aparcamiento alrededor del cementerio, así como destinar una parte de la vía pública a zonas ajardinadas para peatonés, creando espacios de ocio y dignificando el caso urbano.

Por otro lado, se realizará la pavimentación de las calles Sant Miquèu, Metdia, Frederic Mistral y Vielh deth Pòrt, donde se crearán también nuevas aceras y zonas de aparcamiento, se instalará nueva iluminación LED y se acondicionarán las zonas ajardinadas con mobiliario urbano.

Este proyecto de urbanización del PMU en Còto Março cuenta con un presupuesto de más de 590.000 € y está previsto que las obras se alarguen varios meses.

UA incrementa un 98,7% era aportacion economica as EMD de Vielha e Mijaran

Damb era objectiu de balhar ua major autosufisença as pedanies deth municipi ena gestion des sues competéncias, er equip de govèrn d'UA en Ajuntament de Vielha e Mijaran a incrementat de 116.326 € a 231.157 € era aportacion economica as EMD en 2024.

Aguest ère un compromís qu'Unitat d'Aran artenhèc enes darrèrs eleccions municipaus e que complís en tot seguir eth principi d'equitat, entà que toti es pòbles agen es madeishes oportunitats economicas.

Atau madeish, de finaus de 2023 ençà, s'an reprenut es amassades periodiques entre eth consistòri e es EMD entà mantier ua relacion bidireccionau mès estreta e trabalhar conjuntament entà arténher es objectius e afrontar es rèptes que presente cada pedania.

Realitzem una modernització i millora dels subministraments bàsics

Amb el compromís de renovar i modernitzar els serveis bàsics que es presten a la ciutadania, el govern de UA a l'Ajuntament de Vielha i Mijaran du a terme millores al subministrament d'aigua i la xarxa de sanejament de la part baixa de l'Avinguda Baile Calbetó Barra de Vielha. Aquesta obra està dotada amb un pressupost de 191.756 € i compta amb finançament de la Diputació de Lleida.

UA mejora la gestión del Palai de Gèu

El Ayuntamiento de Vielha e Mijaran y la Unión de Federaciones Deportivas de Catalunya (UFEC) trabajarán conjuntamente en la gestión del Palai de Gèu de Vielha, de esta manera, la UFEC aportará los conocimientos necesarios que tienen en materia de gestión deportiva para brindar apoyo al consistorio en la gestión de esta instalación municipal, con el objetivo de elaborar un plan estratégico de viabilidad que pueda establecer una hoja de ruta a seguir para asegurar un futuro sólido de este equipamiento.

Unitat d'Aran en Ajuntament de Vielha e Mijaran realitzarà era reparacion e manteniment d'un tram de 9,5 km dera pista forestau Tuca-Sarrahèra, deth tèrme de Betren enquiara boca nòrd deth Tunèl de Vielha. Ua actuacion que compde damb un pressupòst de 47.242 €, damb ua subvencion dera Deputacion de Lhèida, e qu'ei previst que s'execute pendent era primavera.

El gobierno de UA en el Ayuntamiento de Vielha e Mijaran apuesta, un año más, por el cine de montaña brindando su apoyo a la 6ª edición del Festival Mendi Tour y la 2ª del festival BANFF, que durante el mes de marzo han proyectado los mejores metrajes de montaña y aventura del panorama internacional.

Esta apuesta, ya consolidada, ayuda a seguir situándonos como destinación de referencia de alta montaña en los Pirineos, al mismo tiempo que acercamos la cultura y el entretenimiento a la ciudadanía.

Nou espai d'oci per a la ciutadania de Vielha e Mijaran

El govern de UA al consistori ha adjudicat ja, per un import de més de 65.000 €, les obres de remodelació de l'edifici de la Fusteria de Vielha, al Cap de la Vila, uns treballs que es preveu que durin al voltant d'uns 4 mesos.

Amb aquesta remodelació es recupera un edifici que fins ara complia funcions d'emmagatzematge per a la Brigada municipal i es posarà a la disposició de la ciutadania com a espai recreatiu de lliure disposició, amb múltiples funcionalitats.

EMD DE BETREN

El equipo de UA en la EMD de Betren se muestra muy satisfecho viendo como los trabajos que inició en la pasada legislatura, como los proyectos de mejora del pavimento de la Plaza de la Iglesia, valorado en más de 10.000 €, y la mejora de la accesibilidad y adecuación de las redes de servicios de agua y alcantarillado en la calle del Taro, adjudicado por más de 68.000 €, han sido finalizados. Unos trabajos que responden a la voluntad del equipo de Unitat d'Aran de mejorar la vida de las personas y la imagen del pueblo.

UA inicie era reforma dera Sala Polivalenta e eth bastiment dera naua nau dera brigada

Er equip d'UA en Ajuntament a iniciat enes darrères setmanes eth projècte de **melhora dera Sala Polivalenta de Les**, qu'a coma principau objectiu arténher ua **melhora dera eficiéncia energetica, er isolament acostic e eth condicionament des accèssi e servicis**, en tot melhorar atau ua infraestructura plan importanta entath municipi.

Aguest projècte se desvoloparà conjuntament damb eth **bastiment dera naua nau de servicis dera brigada municipau**, gràcies ara linha d'ajudes deth Plan Unic d'Òbres e Servicis, damb un pressupòst de mès de 300.000 €

Millorem la seguretat viària a l'N-230

Seguint amb el **Pla de Vialitat i Mobilitat Municipal**, que té per objectiu millorar la seguretat dels veïns i veïnes i dels vehicles que hi circulen, l'equip de govern de l'Ajuntament ha iniciat els **treballs de millora a la travessia de l'N-230** al seu pas per Les.

Amb el desenvolupament d'aquesta actuació, es millorarà la pintura i **senyalització**, es reforçarà l'**enllumenat** als passos de vianants i s'instal·larà un **semàfor de pas a demanda**.

Es reprenen els treballs de regeneració al carrer Carrèra

Unitat d'Aran a l'Ajuntament de Les avança amb el seu **projecte de regeneració del carrer Carrèra**, i ha iniciat la **segona fase de les obres** amb l'objectiu de millorar les infraestructures i serveis municipals. Aquests treballs formen part del **programa de regeneració urbana** engegat durant la passada legislatura, que busca la **renovació i modernització de la imatge** del municipi.

Mejoras en la zona deportiva de la Cauarca

Con el objetivo de **favorecer el uso de la zona deportiva** y fomentar la actividad física de los vecinos y entidades deportivas que la utilizan, el gobierno de UA en el Ayuntamiento **sustituirá las luces del campo de fútbol** a través de una subvención de la Generalitat de Catalunya por valor de **45.000 €**.

Licitacion deth renauiment der enllumenat public de Les

Er equip de govèrn d'UA en Ajuntament de Les a publicat dejà era licitacion entath renauiment der enllumenat public deth municipi, que se centre principaments enes airaus de **Sant Blas e d'Escamon**, atau coma es **zònes pòc enllumenades**. Damb aguest projècte, qu'a un còst de **160.000 €**, s'artenherà qu'era totalitat der enllumenat public sigue **mès eficient e sostenible** gràcies ara tecnologia LED.

Avancen els treballs al Castell de Pijaoèrt

El **projecte de condicionament del Castell de Les**, encetat pel govern de UA a l'Ajuntament i al Conselh Generau d'Aran la passada legislatura continua avançant amb els treballs de **fusteria interior, tancaments i instal·lació elèctrica**.

Aquest projecte, que permetrà **fer visitable el Castell**, té com a objectiu **preservar el patrimoni material i històric del municipi**, així com potenciar el projecte de Vila Medieval i desenvolupar una estratègia per a donar a conèixer, posar en valor i preservar aquest endret tan especial i característic.

Amb aquesta actuació, UA fa una **aposta ferma pel patrimoni, la història i la cultura** del municipi i posa així en valor la riquesa dels béns i el casc antic de Les.

UA condicione eth punt de remassada de lordères en Vilamòs

Eth govèrn d'UA en Ajuntament de Vilamòs amie a tèrme es òbres de condicionament deth punt de remassada de lordères. Damb aquesta actuacion, se creè un nau trepadèr dera zòna esportiva en quier actuau punt de remassada e se meliore era imatge dera entrada deth pòble.

Atau madeish, s'amiarà a tèrme er enluminat dera zòna entà ua major seguretat des vesins e vesies e se dignificarà era zòna damb un accés practic e més comòde entàs veïculs.

Unitat d'Aran millora les infraestructures municipals

L'equip de govèrn de UA a l'Ajuntament de Vilamòs va finalitzar a finals de 2023 les obres al Carrer Sant Francesc, un compromís electoral que es compleix per millorar la vida dels veïns i veïnes de la zona. Amb aquests treballs s'han renovat tots els serveis bàsics: l'aigua, els desguassos i la previsió de soterrament de l'enllumenat públic.

Mejora del alumbrado municipal

El consistorio ha licitado las obras de reforma del alumbrado exterior de Vilamòs y la telegestión del núcleo de la Bordeta. Esta actuación cuenta con una inversión de alrededor de 360.000 € por parte del Ministerio para la Transición Energética y el Reto Demográfico y se espera que la obra pueda comenzar a lo largo de esta primavera.

ES BÒRDES

Unitat d'Aran aposta per la dinamització social a Es Bòrdes

Amb el compromís de dinamitzar el municipi i fer poble, l'equip de govèrn de UA a l'Ajuntament d'Es Bòrdes ha dut a tèrme en els darrers mesos un ampli ventall d'activitats dirigides a tots els públics.

A través d'activitats com les festes populars, els jocs infantils, la Trobada de Vehicls Mítics, la Tarda del Terror o totes les activitats planificades durant les festes de Nadal, Unitat d'Aran vol crear un millor ambient social al municipi i que Es Bòrdes es converteixi en l'endret ideal per a que els seus veïns i veïnes desenvolupin el seu projecte de vida.

Continuamos mejorando nuestro municipio

El equipo de gobierno de UA en el Ayuntamiento Es Bòrdes sigue trabajando para mejorar los pueblos del municipio y, a lo largo de los últimos meses, ha instalado diversas señales cívicas dirigidas a los ciudadanos con perros, ha realizado tareas de mantenimiento en los edificios y cabañas municipales, ha llevado a cabo la limpieza de calles y abrevaderos, así como el mantenimiento de los cementerios, entre otras actuaciones.

UA ofrece cinco pactos para mejorar la gobernabilidad de Bossòst

El grupo de Unitat d'Aran de Bossòst, como fuerza más votada en las pasadas elecciones locales, está dispuesto a colaborar en la mejora de la gobernabilidad del municipio, ofreciendo su experiencia y su propuesta contrastada y solvente. Estos pactos permitirían seguir con una acción de gobierno ambiciosa durante esta legislatura en cinco grandes áreas, fundamentales para el día a día y la prosperidad del municipio

- 1. Seguir con el plan de regeneración urbana.** El anterior gobierno de UA inició un potente plan de regeneración urbana, dividido en distintas fases, que ha permitido mejorar buena parte del espacio público de Bossòst. Después de la primera fase desarrollada en el Cap dera Vila, queda pendiente la reforma de las calles de Arnan, Sant Joan Crisòstom y Sant Cerat, que el anterior gobierno logró financiar a través del plan de inversiones de la Generalitat (PUOSC). Además, una subvención de la Diputación de la legislatura anterior ha de posibilitar la mejora de la calle de Sant Fabian, después de la nueva pavimentación de la travesía de Sorieus y de la calle de Marra, que da acceso al cuartel de la Guardia Civil, también a cargo de una ayuda del ente provincial, que UA vehiculó para mejorar esta zona de la localidad.
- 2. Impulsar la mejora del servicio de aguas.** El Ayuntamiento podrá seguir con la necesaria actuación de mejora de la calidad del agua de Bossòst, a través del plan iniciado por UA con fondos de la Diputación y de la Agencia Catalana del Agua, que ha ampliado su presupuesto para esta materia, con una nueva subvención en distribución.
- 3. Acordar la rehabilitación del antiguo cine.** Después de una negociación larga y fructífera, el gobierno de UA logró la adquisición del antiguo cine de Bossòst. El grupo tiende la mano al actual ejecutivo para acordar un proyecto de rehabilitación integral del edificio con el objeto de convertirlo en un centro social, cultural y económico, que pueda ser una referencia para el progreso de Bossòst y de Aran. Para ello, se requieren fondos de la UE y de las distintas administraciones colaboradoras.
- 4. Reactivar el proyecto de centro de rescates de montaña.** Con la compra del terreno de Bersach, Bossòst dispondrá de una parcela pública de grandes dimensiones, en la que podría acoger un centro de rescates de alta montaña, además de nuevos equipamientos y servicios, como un parque infantil y de ocio.
- 5. Mejorar el día a día de los servicios públicos.** UA propone aprovechar las convocatorias de distintas subvenciones provenientes de la Diputación, la Generalitat, el Estado y la UE para seguir con la reforma de servicios públicos como el sistema de alumbrado público, la Zona Deportiva y otros básicos para la vida diaria de la ciudadanía.

Amador Marqués Atés

Portavotz d'UA en Ajuntament de Bossòst e
Deputat en Congrèg des Deputats

CROTZAMENT DE MOTS

	A	B	C	D	E	F
1						
2						
3						
4						
5						
6						

- Nòm de Bausen ena Edat Mieja.
 - Bocin de husta quan aguesta s'ascle, hen o braque.
 - Méter, calar pesi en un batèu tà dar-li estabilitat.
 - Capvirat, pèça de 5 centimes. Simbèu deth iòde.
 - Simbèu deth nitrògen. Capvirat, dent d'un engranatge.
 - Esturmen tengut entà segar eth granatge, plurau.
- A. Aquerò que non s'a e ac cau.
 B. Saumet en bèri parçans gascons, plurau.
 C. Consonantes. Capvirat, determinat masculin.
 D. Net, generalement dempús de cogar-se eth Solèi. Pronòm personau nèutre.
 E. Pronòm personau femenin. Nòta musicau.
 F. Substància espessa e limercosa shurmada pes glandoles mucoses, sustot es deth nas

ARREPERVÈRIS

En abriu non dèishes lan entà préner hiu.

lan: vòu díder era ròba d'ivèrn
hiu: era ròba d'ostiu

Entath mes d'abriu non t'aleugerisses pas d'un hiu, entà que non t'ac sai.

“Non cau pas pressar-se de trèir-se ròba deth dessús per bèth dia que mos semble d'ostiu”.

ENDONVIETES

- Laurat e relaurat, cap d'arair non i a passat
- Plen peth dia e uet pera net
- Pedaçat e arpedaçat, jamès cap d'agulha que l'a tocat

Eth cèu embromat
Eth caucèr
Eth cèu embrombat o un tet de lòsa

Impulsamos la bioeconomía y la transición energética en Aran

Unitat d'Aran en el gobierno de la máxima institución aranesa ha logrado una **inversión de 3,1 M €** en la Val d'Aran por parte del **Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico** (MITECO) para impulsar la bioeconomía en nuestro territorio.

La primera ayuda, de **1,2 M €**, está destinada a desplegar el **proyecto de gestión forestal** que el gobierno de Aran impulsa con buena parte de los ayuntamientos araneses y que tiene como objetivo avanzar en la **disminución de la huella de carbono** y la **autosuficiencia energética**.

Por otro lado, la Fundación Biodiversidad de MITECO ha otorgado **1,9 M €** para el proyecto piloto para instalar un **rebaño municipal** de alrededor de 250 ovejas y cabras en **Vilamòs**, cuyo objetivo es **recuperar el paisaje tradicional, limpiar fincas** que han sido ocupadas por la vegetación y así crear un cortafuegos que ayude a **evitar la propagación de incendios**. La intención es que este proyecto se pueda replicar en otros municipios, creando así una sinergia que permita mantener el paisaje y, también, generar oportunidades laborales y empresariales.

Que UA cuente con presencia en el gobierno del Estado en Madrid, a través del **Secretario General para el Reto Demográfico**, Paco Boya, permite trasladar las necesidades y retos futuros para Aran a los dirigentes estatales.

La cesión del antiguo edificio de obras públicas al Conselh Generau d'Aran es ya una realidad

Después de la **firma del convenio** del Conselh Generau d'Aran con el **Ministerio por la Transición Energética y el Reto Demográfico** para la cesión de este edificio, ésta ya ha sido **oficializada**.

El gobierno de UA empezará la **primera fase de rehabilitación**, con recursos propios y también con una subvención de la secretaria general de Reto Demográfico, del edificio que servirá para acoger el **nuevo espacio común, HÈPIC**, de coworking y de dinamización de la actividad económica y empresarial vinculada al HUB de **innovación**. El **actual espacio coworking**, situado en la carretera de Gausac ha acogido hasta el momento a unos **ochenta usuarios durante los dos años que ha estado activo**, de los cuales **siete** se han instalado de **forma permanente** y es necesario un nuevo espacio debido al **alto número de solicitudes** y las dimensiones de este.

La rehabilitación de todo este espacio, conllevará construir una **calle que conecte** la avenida Castièro con la zona de los juzgados de Vielha, abriendo así esta zona de la capital aranesa, además de obtener una **zona verde para Vielha**.

Aconseguim el compromís de la Diputació per a la millora de carreteres i infraestructures a la Val d'Aran

El grup d'Unitat d'Aran a la Diputació de Lleida ha aconseguit el compromís de la Diputació de Lleida per dur a terme la millora i condicionament com **els ponts d'Es Bòrdes o el de vianants de Vielha o les carreteres de Vilamòs, Mont i Montcorbau i la d'Aubèrt i Vila**. També es treballa per aconseguir la implicació de la Diputació a la millora de la carretera d'accés a Canejan.

El **vicepresident tercer de la Diputació, Juan Antonio Serrano**, va acompanyar el passat mes de febrer els serveis tècnics a visitar diverses d'aquestes infraestructures per **valorar els projectes i actuacions** que s'han de dur a terme.

La **presència i representació d'Unitat d'Aran** a diverses institucions i administracions fora de la Val d'Aran ajuden a **donar a conèixer la realitat i necessitats del nostre territori** i aconseguir **impulsar projectes importants** per als aranesos i araneses, com la millora i renovació d'aquests equipaments.

Inversions entara melhora der Espitau Val d'Aran

Era Deputacion de Lhèida a realizat diuèrses inversions en Espitau Val d'Aran que permeten era sua actualizacion e balhar uns melhors servicis ara ciutadania aranesa.

D'un costat, a realizat ua inversion de **460.000 €** entath bastiment deth **nau blòc obstetric** que permet ara Val d'Aran compdar damb ua **sala de dilatacion** e ua **sala de parts de darrèra generacion** que, ath delà, pòt èster tanben emplegada coma quiròfan.

D'un aute costat, collaborarà economicament damb eth govèrn d'UA en Conselh Generau d'Aran entara **remodelacion dera codina der Espitau**, ua inversion de **485.000 €**, atau coma entath **renauiment der equipament tecnologic** der Espitau per valor de **270.000 €**.

Finançament per afavorir la vida social dels pobles

Gràcies a la inversió de al voltant de **100.000 €** de la Diputació de Lleida, l'equip de govern de UA a l'**Ajuntament de Vilamòs** ha posat en marxa una altra vegada el **bar municipal** a la Plaça Major, un **punt de trobada i socialització** molt important per a dinamitzar la vida del poble.

UA logra importantes inversiones por parte de la Diputación de Lleida en la Val d'Aran

El grupo de Unitat d'Aran en la Diputación de Lleida, velando por el **interés de las entidades locales**, ha conseguido obtener una **inversión de 303.068 €** en nuestro territorio.

Estos fondos permitirán realizar inversiones a lo largo de toda la Val d'Aran, desde la mejora de la **zona deportiva en Les**, la reforma de los **vestuarios de la Sala Polivalente de Vielha** o la mejora en la **red de aguas en Vilamòs**, hasta acciones como la mejora del **entorno de la plaza en Arties e Garòs**, la urbanización de la **C-28 en el Naut Aran** o el condicionamiento de la **Capilla de Sant Joan Petit en Arròs e Vila**, entre otras.

CASAU

Condicionament deth locau social

VIELHA E MIJARAN

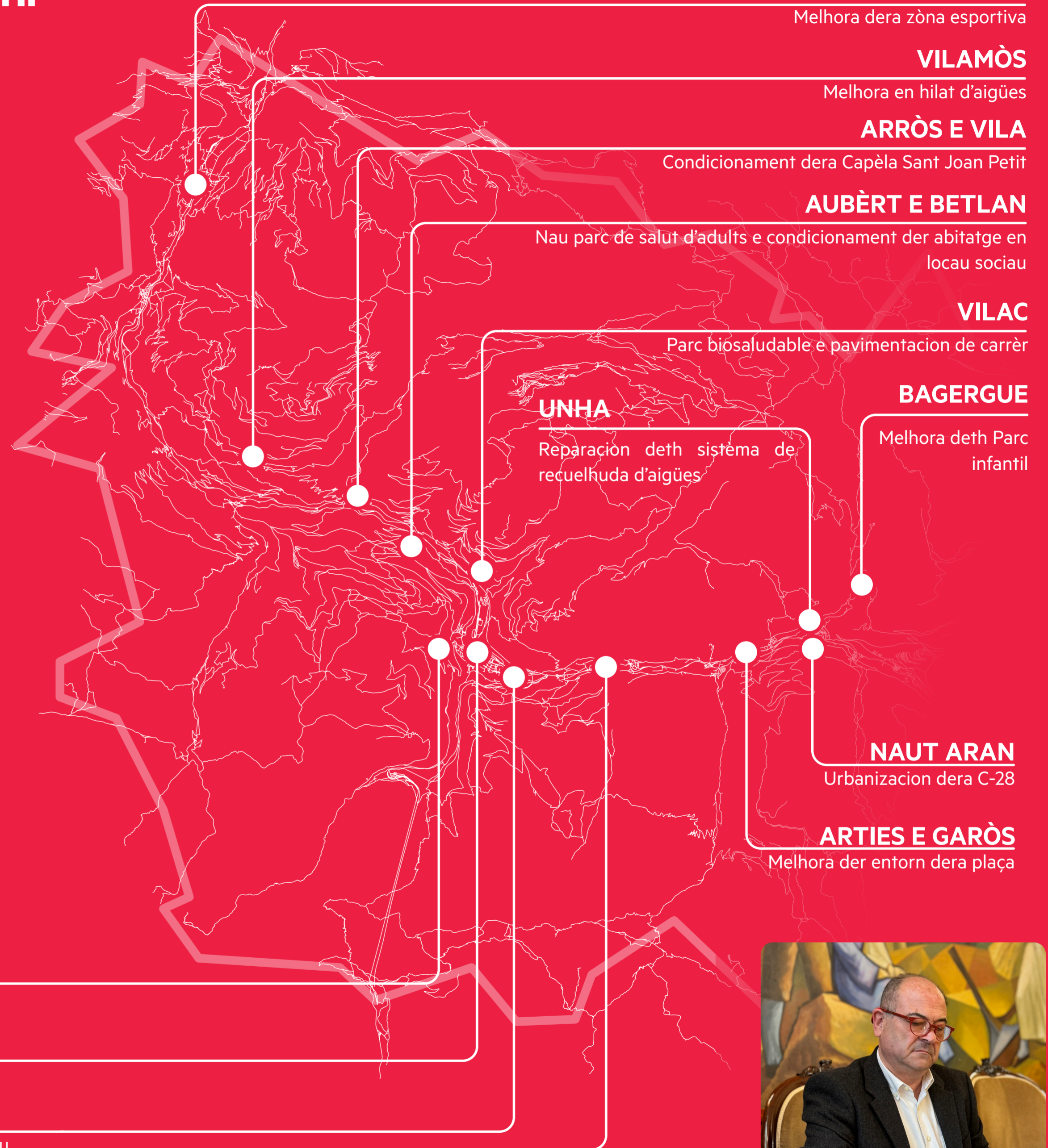
Reforma des vestuaris dera Sala Polivalenta.

BETREN

Reforma deth parcatge soterrani en locau social

ESCUNHAU E CASARILH

Rehabilitacion der abitatge social

Juan Antonio Serrano Iglesias

Vicepresident dera Deputacion de Lleida e alcalde de Vielha e Mijaran

Er article

45 ans d'ajuntaments democraticics

Paco Boya Alós

President d'Unitat d'Aran
e Secretari entath Rèpte Demografic deth
Ministreri entara Transicion Ecologica e eth Rèpte
Demografic deth Govern d'Espanya

Eth 3 d'abriu de 1979 se celebrèren es prumèras eleccions municipaus democraticiques en Espanha. Tanben en Aran se viuèc intensament aquera jornada electorau. Ei de justícia, tanplan, rebrembar en aquest article a Felip Aner d'Estèue que lèu dus sègles abans, en 1810, enes debats dera Constitucion de Cadis, advoquèc en un notable discors, peth besonh d'establir era distribucion municipau que posteriorament s'implantèc en Estat. En Aran, aquera estrea dera democràcia non sigueren tanpòc improvisada. Dempús dera longa net deth franquisme, es aranesi hège dejà quauque temps que trebalhauen ena organizacion dera recuperacion istorica des sòns drets nacionaus. Evidentament, era demana dera qualitat sanitària, der ensenhament, dera milhora des comunicacions, deth besonh d'un marc normatiu urbanistic, dera arturada dera esplèita forestau intensiva... èren ahèrs prioritariis en aqueri tempsi. Mès tanben, era recuperacion deth Conselh Generau, era preservacion dera nòsta lengua, er autogovèrn... èren reivindicacions que formauen part d'aqueth gran legat deishat pera Associacion de Vesins es Terçons que pendent annades auie estornejat es consciéncias dera societat aranesa e auie artenhut a crear un moviment politic que se hège present en aqueres eleccions deth 3 d'abriu.

Unitat d'Aran, ereua d'aquera associacion de vesins, guanhèc aqueres prumèras eleccions de forma clarament majoritària. Òmes e hemnes convençudi de que calie dar eth pas tà hèr possibla aquera soniada transformacion deth país se meteren ath capdauant e comencèren a hargar

aqueri prumèrs ajuntaments democraticics damb un element comun: tot ère per hèr.

Era grana precarietat de mieis e tanben era manca d'experiéncia politica èren trebucs que calie afrontar damb dedicacion e longues ores de debats. Es plens des ajuntaments se hègen a compdar des dètz deth ser, tà perméter era preséncia de toti es membres e s'alongauen enquia nautes ores dera maitiada. D'aqueri tempsi, era Mancomunitat forestau siguec un preludi deth besonh de recuperar era accion comunitària de toti es pòbles d'Aran per miei dera recuperacion dera institucion deth Conselh Generau, abolida en 1833 pera reiau celula dera Regenta M. Cristina, a despièch de qu'ès alcaldes aranesi seguiren reportant es actes des amassades conjuntes enquia mès enlà der an 1960.

Era istòria mos demòstre en Aran qu'era tenacitat e eth sentit de país a permès qu'era nòsta democràcia age auit fruts ben positius. Era reinstauracion deth Conselh Generau en an 1991 e es auanci sociaus e economics en toti es encastres son era evidéncia mès clara d'aquest prètzhèt. Totun, non podem cap desbrembar qu'aguesta ei era eréncia que mos deishèren aqueri òmes e hemnes que, deuant d'aqueth dret de ciutadania qu'artenhièm damb era democràcia, compneren que calie aumplir-le de contengut, de treball e de projectes tà milhorar era vida dera gent. Aué, non podem auer sonque paraules d'arregraïment tà toti eri e felicitar-mos per aquesti quaranta cinc ans de democràcia qu'an hèt deh nòste país un lòc milhor.